

De waarheid is...

...nooit precies zoals je denkt dat hij zou zijn, zei Johan Cruijff.

Ware woorden om te onthouden bij het lezen van deze terugblik. Voor zover ik weet hebben alle vermelde gebeurtenissen en ontmoetingen ook precies zo plaatsgevonden, maar tijdens het schrijven keek Mr. Murphy ongetwijfeld af en toe over mijn schouder mee. Zoals hij al veel vaker deed.

Een allesomvattende autobiografie is dit werkje evenmin. De hoofdstukjes verwijzen naar fragmenten uit mijn leven, naar herinneringen die zijn blijven hangen. Dit in tegenstelling tot nog veel meer memories die niet werden opgeslagen. Zoiets als icloud bestaat niet voor ons mensen, en het meeste dat ik heb mogen beleven staat nergens op een harde schijf.

Trouwens, ik zou er niet aan moeten denken om een absoluut geheugen te hebben, om een steeds groeiende, zwaardere hoeveelheid herinneringen mee te torsen. En als gevolg daarvan misschien meer in het verleden te leven dan in het heden. Een uitspraak van de Britse premier Harold Macmillan zou dan van toepassing zijn: 'Veel mensen leven te zeer in het verleden. Het leven moet een springplank zijn, geen sofa'.

Waarom dan toch deze memories? Om ze voor mijn dierbaren van nu en later niet verloren te laten gaan. En om de lezer tegelijk een beetje te laten meegenieten van

de vele leuke voorvallen die ik heb mogen meemaken.
Zie deze uitgave als een hele grote fles wijn waaruit ik,
om de woorden van Cas Spijkers te kiezen, vele ‘glaasjes
vrolijkheid’ schenk, ter deling van de vreugde.

Tijdens het schrijven bedacht ik nog dat in plaats van
Memories are made of this een toepasselijker strofe zou
zijn *This was made of memories*.

Het glas heffend, penseel in de andere hand,

Hubrecht Duijker
vinpressionist

www.hubrechtduijker.com

www.vinpressionist.com

P.S. Hoe ouder je wordt, des te vaker naar jouw leeftijd
wordt gevraagd. Wanneer mij dat gebeurt, geef ik
meestal een raadseltje op: ik ben geboren op dezelfde dag
als Abraham Lincoln, en in hetzelfde jaar als Joe Biden
en Paul McCartney.

1. Voetballen en verjaardagen in de Verhulst

Het is moeilijk voor te stellen, maar ooit waren de parkeerplekken in de Johannes Verhulststraat (loopt haaks op de achterzijde van het Concertgebouw) elke avond helemaal leeg. In ons blok, dat met het postkantoor, stond aanvankelijk, begin jaren vijftig, overdag en 's avonds niet één auto. Wat betekende dat ik er als jongetje altijd fijn kon voetballen met buurvriendjes. Tussen de lage, nog jonge bomen. Op nummer 135 waren mijn ouders onderhuurders van mijn vaders ouders. Die woonden op de eerste etage, samen met hun huisverzorgster tante Marie – geen grote geest, maar een echt lieve, tengere, kleine vrouw uit Lunteren – en wij met zijn vijven op de begane grond en in het souterrain, met een tuin achter. Naast ons had de familie van politicus Donker een hoge schommel in de tuin. Het was daarvan dat ik op 6 september 1948, de dag dat Juliana werd ingehuldigd als koningin, zo'n smak maakte dat mijn linkerarm werd gebroken. Ik was toen zes jaar – en nog staat die arm enigszins scheef.

Na het overlijden van mijn opa, secretaris van het Java Comité en een solide roker, verhuisde oma terug naar Lunteren, waar zij de oorlog had doorgebracht. Ook tante Marie ging mee. Het was bij haar familie, Brouwer, van de gelijknamige, later Blokkerachtige ijzerwinkel, dat oma onderkomen kreeg, in een klein appartement boven de zaak. Nadat deze bedlegerige grootmoeder was overleden, betrok tante Marie een kamer in de toen nog

rustige Dorpsstraat, tegenover de boerderij die daar stond. We hebben ‘tante’ Marie daar vaak bezocht, wat haar blij maakte, en samen ook tochtjes gemaakt. Want zelf, in haar eentje, kwam ze nergens.

In de Verhulst werd niet alleen gevoetbald maar ook geplayerd, wat gebeurde in portieken. Voor- en achterkanten van kartonnen sigarettendoosjes - waaronder die van het merk Player’s - werden doorgeknipt, gebundeld en geschud, waarna de twee spelers om en om helften neerlegden. Wie als tweede de juiste, passende helft op de andere legde, werd eigenaar van de hele stapel eronder. Een onschuldig gokspelletje dus. Mede mogelijk gemaakt door alle rokende vaders in ons blok, waartoe zeker ook de mijne behoorde. De damp van rook hing vrijwel permanent in onze huiskamer. Papa probeerde wel te voorkomen dat wij – mijn iets jongere zus Gerdie, mijn twee jaar jongere broer Eduard en ikzelf – net zo verslaafd werden. ‘Als jullie niet roken voor je achttiende, krijg je honderd gulden.’ Zelf is me dat gelukt, maar zowel mijn zus als broer hebben vaders voorbeeld in heftige mate vroeg gevolgd. Beiden zijn helaas al overleden, en papa blies min of meer letterlijk de pijp uit op zijn zeventigste.

Het was niet altijd pais en vree in de Verhulst. Een van de gebroeders Desmet, het zal Theo zijn geweest want zijn broer Jack was veel aardiger, had een ander buurjongetje geslagen. Waarna diens vader Theo een oorvijs had verkocht. Huilend kwam Theo thuis. Nog zie ik voor me hoe zijn vader, groot van postuur, in zijn hemd en met scheerschuim op de wangen woedend naar

buiten rende om de andere vader mores te leren. Maar die rende net wat sneller, de veilige eigen woning in. De naam Desmet was toen verbonden aan een kleine bioscoop langs de Plantage Middellaan. Jack kwam af en toe bij ons thuis, en raakte een keer even in gesprek met pa over films. Waar vader niets van moest hebben vanwege ‘veel te veel rommel’ wat hij op betweterige wijze tegen Jack zei. Waarop die reageerde door te stellen: ‘Slechte films bestaan niet, gaat u maar eens naar onze bioscoop’. Wat nimmer gebeurde, en bovendien onwaar was. De enige keer per jaar dat wij als jonge kinderen samen met onze ouders naar de bioscoop gingen, was om een verjaardag van pa of ma te vieren. Zonder uitzondering werd een lachfilm uitgekozen, van Laurel & Hardy of van Fernandel. Altijd in zwartwit, en meestal spelend in Cineac Damrak.

Als kinderen brachten wij vaak vriendjes in huis, maar onze ouders leidden een nogal geïsoleerd bestaan. Hun vriendenkring was heel, heel klein. Het vaakst kwam tante Til uit de Van Breestraat, voor een zondags kopje koffie. En af en toe zag ik oom Just (die machines importeerde) en tante Rie van schuin aan de overkant, naast het postkantoor. Met Kerst namen oom Ad en tante Anny uit de Nicolaas Maesstraat meestal plaats aan onze grote, ronde eettafel. Daar bleef het eigenlijk bij. Behalve dan op verjaardagen, meestal die van ma. Want dan verscheen haar familie, althans enkele van haar vijf min of meer roodharige broers met aanhang. Bijna altijd oom Gerard (scheepsingenieur en betrokken bij de bouw van de eerste Rotterdam van de Holland America Line) met tante Els, en de altijd aardige, sober levende oom Anton,

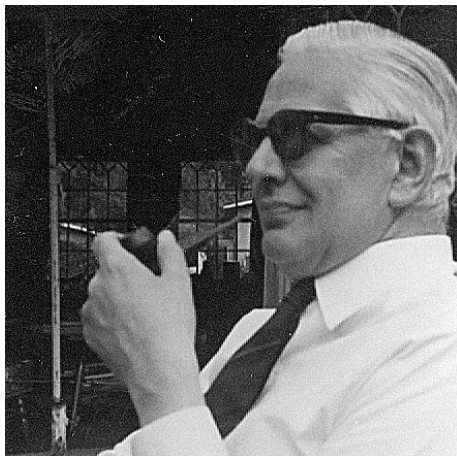
ik meen dat hij ambtenaar was, met zijn net zo aimabele tante Jos. Naar verjaardagen van hun familie gingen mijn ouders nooit, wij kinderen dus evenmin. Wel moesten we altijd aanwezig zijn tijdens alle verjaardagsvisites in huize Duijker. Maar ik had veel liever buiten gevoetbald.

Kerst was ongeveer de enige gelegenheid waarbij wijn werd geschonken, altijd een rode. De drank voor verjaardagen kwam uit een kast in de eetkamer. Daarin stonden steevast een aangebroken fles Medium Sherry, een rechthoekige fles Bokma (pa's enige feestdrankje, gedronken uit een miniglaasje) en een eveneens reeds lang geleden geopende fles Dubonnet, het zoetige Franse aperitief waaraan ma zich op hoogtijdagen voorzichtig waagde. Aan koelen werd nooit gedaan, niet wat betreft het bewaren, noch voor het schenken. Onze gasten hébben wat geleden, in stilte natuurlijk. En wat de wijn betreft, die met de Kerst, hoor ik mijn moeder nog zeggen, elk jaar weer, dat hij te koud was en niet op de voor haar kennelijk heilige kamertemperatuur.

Waar thuis nooit of te nimmer over werd gesproken was het liefdesleven van mijn ouders. Ze hadden elkaar ontmoet in hun studententijd, maar meer wist ik niet. Toch moet het spannend zijn geweest. Want wat ontdekte ik toevallig tijdens het schrijven van dit boek? Een enveloppe dat aan 'Den Heer B. Duyker' was gestuurd, met een postzegel van anderhalve cent. Het bevatte een dubbel gevouwen, sjiem visitekaartje met voorop 'verloofd:' en binnenin 'Leny van Veen en Herman van Ooyen' met daaronder 'Amsterdam, 9 april 1933'. Kennelijk was mijn moeder dus bijna getrouwd met heel

iemand anders... Hoe ze dan toch met mijn vader, toen Bert genoemd, in het huwelijk trad, moet het gevolg zijn geweest van een heftige romance. Maar details daarover zijn een mysterie dat zelfs de radiospeurder Paul Vlaanderen niet zou kunnen oplossen.

Op het witte, metalen naamplaatje boven de voordeurbel in de Johannes Verhulststraat stond 'Prof. Dr. H.C.J. Duyker'. Die achternaam heb ik daarom altijd gehanteerd. Totdat ik, bij het vernieuwen van een paspoort, te horen kreeg dat er een spelfout in mijn naam stond. Het moest Duyker zijn in plaats van Duijker. Hè, nee toch... weet u het zeker? Kennelijk had mijn vader op eigen houtje zijn achternaam veranderd. Ik heb hem (of mijn moeder) nooit kunnen vragen waarom. Het zou kunnen zijn dat hij de *ij* wat sjieker vond dan de *y*. Voor mij zou die *y* wel een stuk handiger zijn geweest, alleen al denkend aan de vertaalde uitgaven van mijn wijnboeken. In het Spaans wordt *uij* een bijna gorgelende klank, in het Engels weten ze er ook geen raad mee, en Fernand Nathan, de uitgever van mijn grote Franse boeken veranderde op eigen houtje Duijker in Duyker, en meteen maar Hubrecht in Hubert. Wat weer leidde tot een misverstand bij een jury, lees maar verder.

Prof. Dr. H.C.J. Duijker tijdens een van de huisvakanties
in het Lunterse Hugo de Vriespark,

Mama, de latere ‘omi’ die elke zondagavond voor de hele
familie kookte.